

Biblioteka Nowelowa
Wawrzona

Grodno Środa 22 Sierpnia 1934 r.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Kupon premiowy
na 22 sierpnia 1934 r.

GRODZIENSKIE

Cena 10 gr.

Rok IV.

GAZETA PORANNA DLA WSZYSTKICH

Nr 232

Interwencje będą bez wpływu Pierwsze kroki Hitlera po plebiscycie

Sprawa żyrardowska w oficjalnych komunikatach Odezwy do wojska i narodu niemieckiego

PARYŻ (PAT) — Agencja Havasa podała drogą radiową następującą wiadomość z Warszawy:

Sekretarz generalny towarzystwa francusko - polskiego w Żyrardowie Vermeersch oraz dyrektor handlowy tego towarzystwa Caen w dalszym ciągu przebywają w więzieniu. Towarzystwo to od wielu lat było przedmiotem ataków prasy polskiej. Mniejszość akcjonariuszów polskich uważała, że większość francuska rządziła w sposób sprzeczny z interesami Towarzystwa. Większość francuska odpowiedziała, że tego rodzaju prowadzenie pozwoliło utrzymać Towarzystwo, mimo ciężkiej sytuacji, w której znalazła się większość przedsiębiorstw teścińskich w Polsce.

Naznaczenie sekwestra w dn. 8 marca b. r. pozbawiło większość francuską możności zarządzania sprawami Towarzystwa, jednocześnie rząd polski oskarżył Towarzystwo o nadużycia skarbowe. Towarzystwo francusko-polskie w Żyrardowie założyło przeciwko temu najkategoryczniejszy protest. 4 sierpnia został podpisany układ arbitrażowy między większością i mniejszością akcjonariuszy Żyrardowa. Prasa polska przyjęła przychylnie ten układ, lecz następnie organ oficjalny „Gazeta Polska” potraktowała artykuły polskich jako zdradźczy. Naskutek tych ataków przez towarzystwo „Amities Internationales” Lednicki popełnił samobójstwo. Rząd polski wszczął następnie akcję karną pod pretekstem nadużycia zaufania przez grupę francuską w jej prawach większości. Ambasador francuski w Warszawie na polecenie rządu francuskiego odwiedził polskiego prezesa Rady Ministrów celem domagania się wypuszczenia na wolność Vermeersch i Caena.

Wobec niecisłego i tendencyjnego przedstawienia przebiegu sprawy żyrardowskiej przez agencję Havasa, P. A. T. stwierdza, co następuje:

Sprawa Żyrardowa oddawna porusza całą opinię polską z powodu nadużyć p. Boussaca na szkodę Zakładów, mniejszości polskich akcjonariuszów i państwa, oraz demoralizującego wpływu tych nadużyć na wielkie środowisko pracownicze w Żyrardowie.

Jednym z tragicznych przejawów tych szkodliwych stosunków i metod, wywołujących niepokój społeczny, było zabójstwo w kwietniu 1932 r. dyrektora Zakładów Żyrardowskich Koehlera przez jednego z urzędników. Już na rozprawie sądowej, poprzedzającej skazanie winnego tego zabójstwa, wszystkie te niezdrowe stosunki, niespotykane w przemyśle polskim zostały ujawnione, a tego też czasu sprawa Żyrardowa stale absorbuje opinię publiczną.

Z początkiem roku bież., naskutek wystąpienia grupy akcjonariuszów polskich wydział handlowy Sądu Okręgowego w Warszawie decyzją z dn. 8 marca 1934 r. ustanowił nad Zakładami sekwestra.

Ustanawiając ten sekwestr, sąd stwierdził w motywach swej decyzji, że dotychczasowa gospodarka zarządu — poza narażeniem Towarzystwa i akcjonariuszów na straty — w metodach swoich wkraczała w dziedzinę kodeksu karnego. Dopatrując się przestępstw karnych, Sąd Handlowy skierował sprawę do prokuratora.

W tych okolicznościach Marceli Boussac przeprowadził pertraktację i wstępną umowę dla zawarcia układu polubownego z repre-

zentantami części polskich akcjonariuszów. Sprawą tych pertraktacji zajmuje się również sędzia śledczy.

Powyzsze rokowania na temat omawianej umowy, pobyt w tym celu p. Boussaca w Polsce w pobliżu granicy oraz sfinalizowanie ostatecznego układu utrzymywane były przed władzami państwowymi i sądowymi oraz opinią publiczną do ostatniej chwili w ścisłej tajemnicy, aczkolwiek sprawa była w dochodzeniu prokuratora.

Osoby przewidziane w układzie polubownym na superarbi-

trów, mianowicie b. minister August Zaleski i ks. Janusz Radziwiłł odmówiły udziału w sprawie znajdującej się w postępowaniu sądowo - karnym.

W tym stanie sprawy szereg akcjonariuszów wystąpił na drogę sądową o zabezpieczenie swoich interesów.

Wszystkie powyższe okoliczności nie mogły oczywiście mieć wpływu bez względu na jakiegokolwiek interwencje, na wstrzymanie postępowania karnego, w którego wyniku dwaj dyrektorzy pp. Vermeersch i Caen zostali aresztowani.

BERLIN (P.A.T.) Wódz i kanclerz Rzeszy skierował wczoraj do ministra Reichswehry gen. Blomberga następujące pismo:

„Działaj po przeprowadzeniu potwierdzenia przez naród niemiecki ustawy z 3 sierpnia, pragnę podziękować panu, a za tego pośrednictwem całej sile zbrojnej za przysięgę wierności, złożoną mi jako waszemu wodzowi i najwyższemu dowódcy. Podobnie jak oficerowie i żołnierze siły zbrojnej zaprzysięgli się w mojej osobie nowemu państwu, tak i ja uważam każdego czasu za najwyższy swój obowiązek występować w obronie całości i nienaruszalności siły zbrojnej, spełniając testament zmarłego feldmarszałka. I zgodnie z mem własnym pragnieniem uczynienia z armii jedynego czynnika w na-

rodzie, mającego prawo posiadania broni dla obrony kraju”.

Wódz i kanclerz wydał odezwę skierowaną do „narodowych sojuszników i narodu niemieckiego”. Odezwa brzmi: „15-letnia walka naszego ruchu o władzę w Niemczech została zakończona w dniu wczorajszym. Począwszy od najwyższego stanowiska w Rzeszy poprzez całą administrację do kierownictwa najmniejszych miejscowości, znajduje się dziś Rzesza niemiecka w rękach partii narodowo - socjalistycznej.

Jest to nagroda za niezmierną pracę, za bezgraniczne ofiary. Dzielę wszystkim, którzy wczoraj przy czynili się swymi głosami do zadokumentowania przed całym światem wielkości państwa i ruchu.

Zadaniem moim i nas wszystkich będzie pogłębienie tej jedności i pozyskanie w walce równie genialnej jak zdecydowanej i uporczywej reszty naszego narodu dla idei naszego socjalistycznej.

Jeszcze w ciągu nocy dzisiejszej powzięte zostały uchwały dla przeprowadzenia tej akcji. Przebieg jej odbędzie się z narodo - socjalistyczną szybkością i gruntownością. Walka o władzę w państwie zakończona została z dnem dzisiejszym. Walka jednak o nasz drogi naród trwać będzie nadal. Nasz cel stoi mocno i niezmienny: musi przysięść i przyjdzie ten dzień, w którym ostatni Niemiec nosić będzie jako wyznacznik w sercu swym symbol Rzeszy”.

Zatonęło 700 osób a 60.000 straciło dach nad głową

LONDYN (PAT) Korespondent „Daily Telegraphu” donosi z Dairenu, że według otrzymanych tam wiadomości, w następstwie gwałtownego tornado

wzburzone fale zerwały dwie tamy w Antungu, zalewając niżej położone dzelnice.

60.000 ludzi znajduje się bez dachu nad głową i bez zapasów

żywności. Zatonęło około 700 ludzi. 1200 domów uległo zniszczeniu, a zgórą 600 dzonek zostało porwane przez fale.

W mieście ogłoszono stan wojenny.

„Wampir z pod Łowicza” stanął wczoraj przed sądem we Włocławku

WŁOCŁAWEK (tel. wł.) Wczoraj rozpoczął się przed Sądem Okręgowym we Włocławku sensacyjny proces Tadeusza Enstajna, zwanego „wampirem z pod Łowicza”. Jest to młody człowiek, który ma już na swym sumieniu szereg zbrodni. Liczy zaledwie lat 21. W toku dochodzenia policyjnego przyznał się do wszystkiego, lecz teraz, jak informuje nas obrona, zaprzecza i nie poczuwa się do odpowiedzialności.

Trybunał sędziacy stanowią: przewodniczący Paczowski w asyście sędziów Młoduszweskiego i Siroczyńskiego. Oskarża prokurator Zasewicz, broni adwokat A. Grinberg.

Akt oskarżenia zarzuca Enstajnowi, że dnia 10 lutego ub. r. w sposób okrutny dokonał w Łowiczu zabójstwa na osobie Władysławy Brzozowskiej, która była przyjaciółką Wacława Bieńkowskiego, zamożnego obywatela łomżyńskiego. Na ciele zamordowanej znaleziono 14 ran. Śledztwo pierwotnie skierowane było przeciw Bieńkowskiemu i jego znajomym, jako najbardziej zainteresowanym w zabójstwie, lecz z braku dowodów zostało umorzono.

Dalej akt oskarżenia wylicza zbrodnie na osobie Mariany Lisieckiej, która znaleziono na drodze między Boniorzem a Łakami okrutnie zmasakrowaną. Przed przybyciem pomocy lekarskiej Lisiecka zmarła. I w tej sprawie śledztwo nie dało

namacnego wyniku. Trzecia ofiara „wampira z pod Łowicza” ma być Bronisława Kucharkowa, która znaleziono na polach miedzy wsiami Stelczew i Lagorze.

Akt oskarżenia wymienia następnie nieudaną próbę zniewolenia 13-letniej Anieli Okrachówny. Zdolała ona jednak wydrzeć się z rak oprawcy.

Wkońcu 1 lipca Enstajn miał dokonać napadu na Aleksandrę Perzynównę ze wsi Nie dźwiadza, zadając kilka ciosów. Groźąc śmiercią, wzywał ją, by mu uległa.

Aresztowanie Enstajna nastąpiło 16 lipca z oskarżenia Zofji Rosenówny i Kazimierzy Pietrzakówny.

W areszcie zachowywał się dziwnie i to wzbudziło podejrzenie, że może mieć jakiś związek z ostatnimi tajemniczymi zbrodniami.

Gdy stwierdzono podczas śledztwa, że ostatnio wiódł włóczęgowski tryb życia, że wychowywał się w sierocińcu, że dokonał kilku gwałtów, a wiadomości te zbiegały się z okolicznościami niewyjaśnionych zbrodni, podejrzenia urosły do powagi poszlak. Przyparty do muru, Enstajn przyznał się do tego, że był sprawcą ohydnych morderstw.

Na rozprawie sąd zawiadził 36 świadków i biegłego lekarza dr. Korzeniowskiego. Rozprawa trwa.

Krwawy czyn młodocianych zwyrodnialców

LUBLIN. Na łakach osady Czemniarki pod Lublinem miała miejsce krwawa rozprawa, dobitnie świadcząca o niebывалym rozwoju drzeniu wśród wyrostków miejskich.

Między 16-letnim Edwardem Jaszczem, a kilku jego rówieśnikami powstała kłótnia, gdyż Jaszcz nie pozwolił im paść bydła na swojej łące.

Rozwścieczeni chłopcy rzucili się na stanowczego pastucha i wspólnymi siłami zaczęli go okładać ciężkimi kijami.

Pod wpływem bestjałskich ciosów Jaszcz stracił przytomność, a następnie zmarł wskutek znacznego upływu krwi.

W wyniku śledztwa zostali ujęci sprawcy ohydnych morderstw w osobach 14-letniego Józefa Kaszyńskiego, 14-letniego Ada-

ma Kaszyńskiego, 15-letniego Józefa Góralskiego i 13-letniego Aleksandra Wiertacza, których przekazano władzom sądowym.

Obrabowanie kościoła z votów

KRAKÓW (PAT) — W kościele OO. Karmelitów w Krakowie dokonano w nocy świętokradkiej kradzieży votów przy słynnym cudami obrazie w kaplicy Matki Boskiej.

Zrabowane vota przedstawiają wartość kilku tysięcy złotych, a poza tem były one niezmiernie cenne jako zabytki, pochodzące z okresu panowania króla Władysława Hermana, założyciela tej

świątyni. Złoczyńcy zakradli się do kościoła prawdopodobnie o zmroku, korzystając z osłony rusztowań, ustawionych wewnątrz świątyni. Charakterystycznym jest, że złoczyńcy, niewiadomo czy przez pośpiech, czy przez nieświadomość, nie zabrali najcenniejszych przedmiotów.

Władze policyjne prowadzą energiczne śledztwo.

Skazanie czterech wiejskich komsomolców

W dniu wczorajszym Sąd Okręgowy w Grodnie rozprawy sprawę 4-ech komunistów z pow. wołkowyskiego.

Na ławie oskarżonych zasiadł Jan Wojtko lat 23, Sergiusz Drobczyk lat 22, Jan Czepajło lat 26 i Mikołaj Bućko lat 22, wszyscy mieszkańcy wsi Iwaszkiewicz, pow. wołkowyskiego.

Akt oskarżenia zarzuca Wojtkę należenie do komunistycznego Związku Młodzieży Zachodniej Białorusi od roku 1930, pozostałym zaś od zimy 1932 r. do końca września 1933 r. t. j. do chwili aresztowania.

W końcu września ub. r. policja wołkowyskiej udało się alikwidować Rejonowy Komitet K. Z. M. Z. B. w Zelwie, przy czym wszyscy członkowie zostali aresztowani, ponadto w ręce władz wpadł obfity materiał, z którego dowiedziano się o istnieniu komórki w Iwaszkiewiczach.

Niebawem aresztowano kierownictwo komórki w osobach oskarżonych. Kilkumiesięczne śledztwo nagromadziło sporo materiału obciążającego, prze ważnie pospolite w takich wypadkach dane, więc masówki,

wiece, agitacyjne wywołowe przemówienia, wywieszanie transparentów i t. p.

W wyniku rozprawy Sergiusz Drobczyk został skazany na 4 lata więzienia Czepajło i Bućko na 3 lata każdy i Jan Wojtko na 2 lata. Ten ostatni z zawie

szeniem wykonania kary na przeciąg lat 5.

Względem wszystkich skazanych Sąd zastosował obustronne kary przez pozbawienie praw publicznych i obywatelskich honorowych na przeciąg lat 5.

Czternastoletni chłopak strzela z zemsty do starca

Sędziwy gajowy lasów maj. Zabioć, gm. Mosty Stefan Malcec pewnego dnia w czasie obchodu złapał jakiegoś łobuza na kradzieży drzewa. Przegnał go z lasu i zdawało się na tem sprawa skończy się.

Łobuz (Mikołaj Bojda lat 14) postanowił za taki dyshonor zemścić się. Wytrzasnął skądś uciętą karabinek i urządził za-

sadzkę na gajowego. Gdy za uważył starca bez namysłu wystrzelił. Strzał chybił. Zmierzył się powtórnie lecz karabinek zaciął się i nie wypalił.

Na rozprawie sądowej w dniu wczorajszym do winy nie przyznał się. Gdy jednak sędzia przewodniczący zapytał go, o co prosi w ostatnim słowie, chłopak powiedział: „proszę o

Nowe mundurki uczniowskie

W roku bieżącym, zgodnie z zarządzeniem władz szkolnych dzieciarnia ma ucześnieć do szkoły tylko w mundurkach określonych, specjalnymi przepisami. Marynarkowe ubranka i różnorodne sukienki mają ustąpić i ustąpiły przed jednako-

wym krojem, kolorem i fasonem. By nie obciążać zbytńo budżetu rodziców, nadwężonego i tak ciężką konjunkturą, umundurowanie młodzieży szkolnej rozłożono na okres trzyletni, w zeszłym roku obowiązywały już czapki szkolne nowe, w roku bieżącym młodzież przystąpi do nauki w nowych granatowych mundurkach z wyhaftowaną na lewym ramieniu tarczą i cyfrą uczelni. W roku przyszłym obowiązywać będą też przepisywane, piaseczko szkolne.

Krój skromny, ale gustowny, kolor materiału praktyczny... Ale... no tak, dla dziecka nie ma nic drogiego—tylko, że niektórym rodzicom bardzo, bardzo ciężko dzisiaj.

Uruchomienie garbarni „Renoma“

Z dnem 20 bm. została uruchomiona garbarnia Kossowskiego „Renoma“, mieszcząca się przy ul. Lipowej 29. Obecnie zatrudniono 14 robotników.

Według oświadczenia zarządu fabryki liczba zatrudnionych robotników będzie stopniowo uzupełniana, aż osiągnie normalną ilość 46-ciu.

Litościwy mierniozy omal nie trafił do kozy

W sierpniu ub. r. został przez policję zatrzymany i osadzony w areszcie zawodowy złodziej druskienicki Bronisław Taryllo. Po kilkudniowym pobycie w areszcie Taryllo zdołał w dniu 17 sierpnia zbiec.

Nawiązał kontakt z mierniczym Mieczysławem Kocianem z Wilna, który go przechowywał aż do 9 października. Po sądzano mierniczego, że jego zainteresowanie złodziejem nie jest płatniczne, bowiem Taryllo przynosił mu masy grzybów, których wartość obliczano na 120 zł. Mierniczny jednak w śledztwie i w dniu wczorajszym na sądzie tłumaczył się, że karmił i dawał nocleg Taryle z li-

tości, gdyż przedstawiał szczególnie żałośny widok tropione go psa.

Zainteresowanie Kociana zbiegłem miało być tak dalekie, że namawiał go do wyjazdu do Gdyni lub do Wilna, gdzie obiecywał dać mu pracę i ukryć przed policją. Szczytem zaś po-

święcenia jest fakt, że skoro pracownik miernicznego Piotr Kelpak doniósł policji o przechowywaniu złodzieja, wówczas mierniczny wydał go ze służby.

W dniu wczorajszym Sąd Okręgowy w Grodnie po rozpatrzeniu całokształtu sprawy wydał wyrok uniewinniający.

Przeszkoda w pomiarach

Inż. Wacław Byliński, Bogusławskiego 4, przeprowadzający z ramienia Zarządu Miejskiego pomiary miasta napotkał na niespodziewany opór ze strony właścicieli posesji przy ul.

Zduńskiej 16 Elki Gabowicz. Gabowiczowa żądą miarą nie chciała pozwolić na dokonanie pomiarów. Inżynier zmuszony był uciec się do pomocy policji.

Z Kuźnicy wyszedłeś do Kuźnicy wrócisz

W dniu wczorajszym policja grodzieńska ujęła na terenie miasta jakiegoś podejznanego osobnika, który na wstępie zdradził się, że ma coś na sumieniu.

Po krótkich dochodzeniach ustalono, iż jest to zbiegły z aresztu gminnego w Kuźnicy m. c. wsi Korobczyce Kazuk Jan lat 26, gdzie odbywał karę 4-ego tygodniowego aresztu. Zbieg został odesłany pod konwojem do aresztu w Kuźnicy.

Po nitce do kłębka...

W dniu wczorajszym podawaliśmy o ujęciu złodzieja Wiktora Burby, który m. in. skradł również maszynę do pisania na szkodę Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy. Złodziej zeznał, że maszynę sprzedał niejakiemu Edmundowi Orłowskiemu z Sopoćkiń. Maszynę jednak u Orłowskiego nie znaleziono, zdążył ją odsprzedać innemu. Idąc za nowymi wskazówkami policja przeprowadziła rewizję w mieszkaniu Antoniego Hajdamacha ze wsi Syn-

kawce, pow. augustowskiego. Maszynę po długich poszukiwaniach wreszcie znaleziono i zwrócono ją urzędowi. Przy tej sposobności trafił do aresztu trzeci posiadacz maszyny i Hajdamach.

Wytwórnia obuwia Ig. Ostrowskiego

w nowym lokalu przy ul. Brygidzkiej 11

wykonuje obstalunki, solidnie, elegancko, z gwarancją

Ceny umiarkowane

29

Nocny dyżur aptek

Dzisiaj — Apteka Klinkowskiej na Plac Batorego 2, tel. 112.

Dźwiękowe-Kino Polonja

Pocztowa 4

Wstęp od 25 gr.

D z i ś!

Najnowsze arcydzieło króla reżyserów R. A. Dupont'a

KOBIETA ORCHIDEA

Mełczyński szaleł za wioślana JUNE KNIGHT...

Ona darzyła wszystkich uczuciem...

Lecz prawdziwie kochała tylko jednego NEIL HAMILTONA

W nadprogramie najnowsze Aktualności Paramountu oraz PATA

Wejście na pocz. seansów: 6, 8³⁰, 10⁴⁰ (w święta od 4-ej)

Kino „PALACE“

Orzeszkowej 14

Wstęp od 20 gr.

D Z I Ś

Wzruszający dramat erotyczny p. t.

„Pieśń wiosenna“

w rol. gl. Uroczka Lien Dyers, Vivian Gibson, Mikołaj Mallkow i Wilhelm Dieterle

Nadprogram komedia

Dźwiękowiec Apollo

Dominikań. 26

D Z I Ś Wstęp od 25 gr.

Dzisiaj największa sensacja doby obecnej ekranu i sceny

„POCIĄG-WIDMO“

w-g słynnej sztuki ARNOLDA RADLEY'A

w rol. gl. ANNA TODD i JECK HULBERT

Kto szuka emocji i napięcia, niech przyjdzie zobaczyć „POCIĄG-WIDMO“

Nadprogram: Najnowszy Tygodnik Foxa—Aktualności świata

ZOSIENKA

Kino Dźwiękowe

Pocz. seans. 6, 8, 10⁴⁰

Brygidzka 2

Wstęp od 25 gr.

Dzisiaj... Bohaterstwo... Miłość... Pięśnienie...

Najbardziej emocjonujący film doby obecnej film, który trzyma widza w napięciu od pierwszego do ostatniego momentu akcji.

„Przygody podróżników“

Akcja filmu odbywa się w Chinach w dżungli na Bornie w Indiach i w New-Yorku

Obsada: EWALIN KNAPP i ROBERT ALLEN